

Spis treści

Słowo wstępne	7
Przedmowa (MARC QUAGHEBEUR)	11
I. JOANNA TEKLIK, Historia Belgii i jej (nie)obecność w literaturze	19
Podwaliny i powstanie niepodległego państwa	20
Meandry niepodległości: frankoński kraj z flamandzką przeszłością w tle ..	21
Nie historia, lecz legenda: przypadek Charles'a De Costera	25
Czasy leopoldyńskie i ekspansja terytorialna. Kongo	27
Kongo w literaturze: kontrowersje z historią w tle	30
Kres myśli narodowej: pierwszy konflikt światowy	37
„Mała, heroiczna Belgia”. I wojna światowa w literaturze	39
Okres międzywojenny i polityzacja życia literackiego	40
Wojna i okupacja. „Kwestia królewska”	44
Literackie echa wojny	46
Kurs na <i>Belgitude</i> : stopniowy powrót (do) historii	49
Koniec <i>déshistoire</i> ?	54
Ciągłe poszukiwanie: belgijski model państwa federalnego	56
Współczesna Belgia	58
II. RENATA BIZEK-TATARA, Między Flandrią, Walonią, Brukselą i Francją. Wielokulturowość a literatura	63
Gloryfikacja flamandzkości i poszukiwanie inności	66
• Koncepcja dwoistej duszy belgijskiej	67
• Stworzenie mitu nordyckiego	69
• Recepcja Belgów we Francji i relacje francusko-belgijskie	75
• Upadek mitu nordyckiego i emancypacja Flandrii	80
Jesteśmy Francuzami, czyli porzucenie belgijskości	84
• Manifest Grupy Poniedziałkowej i wielka emigracja	85
• W okowach neoklasycyzmu	89
• Na przekór tendencjom, czyli poniedziałkowa schizofrenia	94

Trudny powrót do belgijskości	98
• Ruch <i>Belgitude</i>	100
• Emancypacja Walonii	104
Od kłopotliwej <i>Belgitude</i> do pogodnej <i>belgité</i>	106
• Rehabilitacja belgijskości	107
• Ku niefrasobliwej wielokulturowości i tożsamości <i>à la carte</i>	111
 III. JUDYTA ZBIERSKA-MOŚCICKA, Literatura, społeczeństwo, tożsamość.	
Między wspólnotą a jednostką	115
Odśrodkowo, czyli narodziny literatury	118
Dośrodkowo, czyli między pokoleniem leopoldyńskim a pokoleniem <i>Belgitude</i>	120
Dialektycznie, czyli po <i>Belgitude</i>	122
Wielorako	128
W krajach flamandzkich i gdzie indziej... ..	130
Marie Gevers i Suzanne Lilar – między poprawnością a flamandzkością ..	137
Jacqueline Harpman i inni, czyli między neoklasycyzmem a współczesnymi dylematami tożsamościowymi	142
Ludzie-zjawy według Jeana-Philippe'a Toussainta i zagubione dusze Caroline Lamarche	147
Diagnoza społeczna: Nicole Malinconi i Thomas Gunzig	150
Zamiast konkluzji: Serge'a Delaive'a podróż w poszukiwaniu samego siebie	158
 IV. JUDYTA ZBIERSKA-MOŚCICKA, Piórkiem i pędzlem, czyli związki literatury i malarstwa	
<i>Ut pictura poesis</i> po belgijsku	161
Sztuka szuka tożsamości. Camille Lemonnier na tropie języka belgijskiego	168
Hellens, Poupeye, Ghelderode	172
Wizualne narracje. Hergé, Didier Comès i spółka	180
Słowa-obrazy, kaligrafie, logogramy i... muszle. Magritte, Michaux, Dotremont i Broodthaers	188
<i>Belgiem być: Belgitude a malarstwo</i> – Dominique Rolin i jej <i>Szalona Gocha</i>	203
 V. RENATA BIZEK-TATARA, Nieznane oblicza znanego. O literaturach niemimetycznych Belgii	
U źródeł: odpowiedni grunt	210
Początek: dwudziestolecie międzywojenne	219
• Realizm fantastyczny Franza Hellensa	220
• Fantastyka grozy Jeana Raya	223
Złote lata literatury niemimetycznej (1940-1990)	226
Różnorodne oblicza fantastyki	230
• Mroczne opowieści Michela de Ghelderode'a	230
• Fantastyka spod znaku zagrożenia Thomasa Owena	232
• Marcel Thiry – między fantastyką a <i>science fiction</i>	234
• Niezwykła podszewka codzienności Jeana Muno	237
• Gérard Prévot i mgły Północy	239

Realizm magiczny, czyli poetyckie oblicza rzeczywistości niesamowitej ..	242
• Powieść przygodowa Roberta Pouleta	244
• Rzeczywistość odrealniona Guy Vaesa	246
• Raj utracony Paula Willemsa	248
Współczesne oblicza literatury niemimetycznej	250
• Postmodernistyczne hybrydy Alaina Dartevella	252
• Melancholijny wampir Christophera Gérarda	253
• Świat na wspak Bernarda Quirinyego	255
VI. MARC QUAGHEBEUR, Język, historia, literatura. Belgijskie <i>pas de deux</i> ..	259
Belgijska odmienność a domniemana uniwersalność języka francuskiego	259
Narodowe imaginarium wobec dylematu: Paryż czy emancypacja?	260
Trzy postawy wobec norm francuskich	262
Różnica trwała, ale trudna do utrzymania	264
Model francuski a różnorodność	265
Umocnienie pozycji i autonomizacja literatury	268
Pierwsza powieść frankofońska	269
Belgia widziana przez pryzmat literackiej i malarskiej Flandrii	271
Modernizm, czyli wolność wobec francuskiej normy	274
Gdy wolność i tożsamość idą w parze	275
Zmiana paradygmatu po I wojnie światowej	278
Dwudziestolecie międzywojenne: słowotwórcze deliria	281
Przewartościowanie języka: kreatywne odchylenia	283
Niekończące się przesunięcia semantyczne	287
Powojenna dwuznaczność	292
Uroki i zuchwałstwa wielojęzyczności	294
W sidłach nierasowości	298
Neoklasyczna odwilż	301
Niewygodne słowo: <i>belgitude</i>	306
Ku akceptacji inności	307
Słowa, ludzie, społeczeństwo. Pisarstwo kobiece	308
Rozregulowanie to nie wada	311
Flandria inna, ale wciąż obecna	313
Zbawcza ironia	314
Aneks. JOANNA TEKLIK, Wokół belgijskiej tożsamości, czyli Belgowie sami o sobie, swoim języku i literaturze	319
Tablica chronologiczna	333
Bibliografia	363
Noty o autorach	377
Indeks nazwisk	379